

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ช่วงบรรจุข้อกระทง ๔๔ ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามคืออาจารย์นิเทศก์ของคณะครุศาสตร์ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนที่นิเทศการสอนนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน ๔๒๓ คน ได้รับแบบสอบถามคืน ๔๔๑ ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ๔๒๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๙๖ ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลของการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยนำมาหาค่ามัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย และทำการวิเคราะห์ตัวประกอบโดยหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ สกัดตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญแบบตัวประกอบภาพพจน์ และหมุนแกนแบบอโรทอนอลด้วยวิธีแวนริเมกซ์

ข้อค้นพบ

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างแยกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

ตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ พบว่ามีตัวประกอบที่สำคัญ ๓ ตัวประกอบ ซึ่งทั้ง ๓ ตัวประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ ๒๓.๓๘ ๒.๘๘ และ ๑.๐๔ ตามลำดับ โดยเรียงลำดับตามค่าผลรวมความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อยและในแต่ละตัวประกอบได้เรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ ๑ การเตรียมการสอนประกอบด้วยตัวแปร ๑๓ ตัว คือ

๑ ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียน และสภาพห้องเรียน

๒ ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน

- ๓ ใช้สื่อการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๔ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๕ การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก
- ๖ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
- ๗ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๘ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนดไว้
- ๙ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๑๐ นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุมเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน
- ๑๑ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร
- ๑๒ การดำเนินการสอนอย่างกระตือรือร้น
- ๑๓ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับรายวิชา

ตัวประกอบที่ ๒ คุณลักษณะของนิสิต ประกอบด้วยตัวแปร ๑๓ ตัว คือ

- ๑ การควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง ไม่โกรธง่าย
- ๒ ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม
- ๓ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
- ๔ ไม่วิตกกังวลใจเกินปกติ
- ๕ การตรงต่อเวลา
- ๖ การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน
- ๗ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน
- ๘ การมีความกล้าในการแสดงความคิด และกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล
- ๙ การประเมินตนเองอยู่เสมอ
- ๑๐ ความขยันขันแข็ง และความกระตือรือร้นในการทำงาน
- ๑๑ การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน
- ๑๒ การมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
- ๑๓ ความเชื่อมั่นในตัวเอง

ตัวประกอบที่ ๓ การดำเนินการสอน ประกอบด้วยตัวแปร ๗ ตัว คือ

- ๑ การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียนและเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๒ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน
- ๓ การสรุปบทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดตามจุดประสงค์ได้เร็ว
- ๔ การเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง
- ๕ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- ๖ การใช้ภาษาอย่างชัดเจนถูกต้อง
- ๗ การสรุปบทเรียนอย่างกระชับรัด

ตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน พบว่ามีตัวประกอบที่สำคัญ ๒ ตัวประกอบ ซึ่งทั้ง ๒ ตัวประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ ๒๓.๐๔ และ ๒.๖๐ ตามลำดับ โดยเรียงลำดับตามค่าผลรวมความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อย และในแต่ละตัวประกอบได้เรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ ๑ การเตรียมการและการดำเนินการสอนประกอบด้วยตัวแปร ๒๑ ตัว คือ

- ๑ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- ๒ นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุมเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน
- ๓ เรียงลำดับความคิดอย่างมีขั้นตอน
- ๔ การสรุปบทเรียนอย่างกระชับรัด
- ๕ การสรุปบทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดตามจุดประสงค์ได้เร็ว
- ๖ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด
- ๗ นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุมเหมาะสมกับเวลา
- ๘ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

- ๙ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับ เนื้อ เรื่องที่สอน
- ๑๐ การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียนและเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๑๑ การใช้ภาษาอย่างชัดเจนถูกต้อง
- ๑๒ ยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสัมพันธ์กับชีวิตจริง
- ๑๓ การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับ เนื้อ เรื่องที่สอน
- ๑๔ การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก
- ๑๕ การเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง
- ๑๖ การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๑๗ การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพชั้นเรียน
- ๑๘ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร
- ๑๙ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับรายวิชา
- ๒๐ การเน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และความสำคัญของบทเรียน
- ๒๑ มีความรู้ดีและแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน

ตัวประกอบที่ ๒ บุคลิกภาพของนิสิต ประกอบด้วยตัวแปร ๑๗ ตัว คือ

- ๑ ความขยันขันแข็งและความกระตือรือร้นในการทำงาน
- ๒ ความเพียรพยายามและอดทน
- ๓ การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน
- ๔ การตรงต่อเวลา
- ๕ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ๖ การควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง ไม่โกรธง่าย
- ๗ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
- ๘ ความสนใจในการแสวงหาความรู้
- ๙ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน

- ๑๐ การประเมินตนเองอยู่เสมอ
- ๑๑ ความเชื่อมั่นในตัวเอง
- ๑๒ ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม
- ๑๓ การมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
- ๑๔ การมีความกล้าในการแสดงความคิด และการทำในสิ่งที่มีเหตุผล
- ๑๕ ไม่วิตกกังวลใจเกินไป
- ๑๖ การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน
- ๑๗ การดำเนินการสอนอย่างกระตือรือร้น

ตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของผู้บริหาร พบว่ามีตัวประกอบที่สำคัญ ๓ ตัวประกอบ ซึ่งทั้ง ๓ ตัวประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ ๒๑.๘๘ ๔.๕๕ และ ๑.๕๒ ตามลำดับ โดยเรียงลำดับตามค่าผลรวมความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อย และในแต่ละตัวประกอบได้เรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ ๑ บุคลิกภาพของนิสิต ประกอบด้วยตัวแปร ๑๕ ตัว คือ

- ๑ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
- ๒ ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม
- ๓ การตรงต่อเวลา
- ๔ ความขยันขันแข็งและความกระตือรือร้นในการทำงาน
- ๕ การควบคุมอารมณ์ให้มั่นคงไม่โกรธง่าย
- ๖ การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน
- ๗ ความเพียรพยายามและอดทน
- ๘ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ๙ ไม่วิตกกังวลใจเกินไป

- ๑๐ การมีความกล้าในการแสดงความคิด และกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล
- ๑๑ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน
- ๑๒ ความสนใจในการแสวงหาความรู้
- ๑๓ การมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
- ๑๔ การประเมินตนเองอยู่เสมอ
- ๑๕ ความเชื่อมั่นในตัวเอง

ตัวประกอบที่ ๒ การเตรียมการสอน ประกอบด้วยตัวแปร ๑๓ ตัว คือ

- ๑ ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียน และสภาพห้องเรียน
- ๒ ใช้สื่อการเรียนการสอนเช่น รูปภาพ เทป ฯลฯ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๓ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๔ ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน
- ๕ การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก
- ๖ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๗ การใช้สื่อประกอบการอธิบาย
- ๘ ได้รับความสนใจนักเรียนให้เข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอน
- ๙ การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพชั้นเรียน
- ๑๐ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
- ๑๑ การดำเนินการสอนอย่างกระตือรือร้น
- ๑๒ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด
- ๑๓ การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน

ตัวประกอบที่ ๓ การดำเนินการสอน ประกอบด้วยตัวแปร ๘ ตัว คือ

- ๑ การสรุปทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดตามจุดประสงค์ได้เร็ว
- ๒ ยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสัมพันธ์กับชีวิตจริง
- ๓ การสรุปทเรียนอย่างกระชับรัดกุม
- ๔ การเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง
- ๕ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน
- ๖ การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียน และเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๗ นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุมเหมาะสมกับเวลา
- ๘ นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุมเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน

ตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่ามีตัวประกอบที่สำคัญ ๓ ตัวประกอบ ซึ่งทั้ง ๓ ตัวประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ ๑๔.๕๓ ๑.๘๗ และ ๑.๓๔ ตามลำดับ โดยเรียงลำดับตามค่าผลรวมความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อย และในแต่ละตัวประกอบได้เรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ ดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ ๑ การดำเนินการสอน ประกอบด้วยตัวแปร ๑๔ ตัว คือ

- ๑ การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน
- ๒ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๓ การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพชั้นเรียน
- ๔ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๕ การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้อาปรยุกต์ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๖ ได้รับความสนใจนักเรียนให้เข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอน

- ๗ การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียน และ เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๘ ยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสัมพันธ์กับชีวิตจริง
- ๙ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน
- ๑๐ การเสริมกำลังใจอย่างจริงจัง
- ๑๑ การเสริมกำลังใจเหมาะสมกับสถานการณ์
- ๑๒ การดำเนินการสอนอย่างกระตือรือร้น
- ๑๓ การเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง
- ๑๔ การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๑๕ การเน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และความสำคัญของบทเรียน
- ๑๖ การใช้ภาษาอย่างชัดเจนถูกต้อง
- ๑๗ เรียงลำดับความคิดอย่างมีขั้นตอน
- ๑๘ การมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม

ตัวประกอบที่ ๒ บุคลิกภาพของนิสิต ประกอบด้วยตัวแปร ๑๐ ตัว คือ

- ๑ การตรงต่อเวลา
- ๒ ความขยันขันแข็งและความกระตือรือร้นในการทำงาน
- ๓ ความเพียรพยายามและอดทน
- ๔ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ๕ การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน
- ๖ ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม
- ๗ ความสนใจในการแสวงหาความรู้
- ๘ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
- ๙ การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน
- ๑๐ การประเมินตนเองอยู่เสมอ

ตัวประกอบที่ ๓ การประเมินผลการสอน ประกอบด้วยตัวแปร ๕ ตัว คือ

- ๑ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับรายวิชา
- ๒ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร
- ๓ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด
- ๔ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
- ๕ การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปข้อค้นพบตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างแสดงรายละเอียดในตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔ ตัวประกอบตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง เรียงตามปริมาณความแปรปรวน
ที่อธิบายได้ด้วยตัวประกอบนั้น ๆ

อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ	อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน	ผู้บริหาร	นิสิตที่ผ่านการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ
๑. การเตรียมการสอน	๑. การเตรียมการและ ดำเนินการสอน	๑. บุคลิกภาพ ของนิสิต	๑. การดำเนินการ การสอน
๒. บุคลิกภาพของนิสิต	๒. บุคลิกภาพของนิสิต	๒. การเตรียม การสอน	๒. บุคลิกภาพ ของนิสิต
๓. การดำเนินการสอน		๓. การดำเนินการ การสอน	๓. การประเมินผล การสอน

จากตารางที่ ๒๔ แสดงว่าการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์
ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เห็นว่าตัวประกอบที่สำคัญ
เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ บุคลิกภาพของนิสิต
การเตรียมการสอน และการดำเนินการสอน เป็นที่น่าสังเกตว่าตามการรับรู้ของอาจารย์
นิเทศก์ฝ่ายคณะ และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน เห็นว่าการเตรียมการสอนเป็นตัวประกอบ
ที่สำคัญมากที่สุดของตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ เห็นว่าการดำเนินการสอนเป็นตัวประกอบที่สำคัญมากที่สุดของตัวประกอบที่เกี่ยวข้อง
กับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร เห็นว่า
บุคลิกภาพของนิสิต เป็นตัวประกอบที่สำคัญที่สุดของตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ
การสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ ๓๐ ตัวแปรของตัวประกอบด้านการเตรียมการสอนตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ข้อความ	อาจารย์นิเทศก์	อาจารย์นิเทศก์	ผู้บริหาร
		ฝ่ายคณะ	ฝ่ายโรงเรียน	
๑	การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร	✓	✓	
๒	การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับรายวิชา	✓	✓	
๓	การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน	✓		
๔	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์	✓		✓
๕	การจัดกิจกรรมเสริมทักษะได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์	✓		✓
๖	ใช้สื่อการเรียนการสอนเช่น รูปภาพ เทป ฯลฯ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์	✓		✓
๗	ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน	✓		✓
๘	ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพห้องเรียน	✓		✓
๙	การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้	✓	✓	✓
๑๐	การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด	✓	✓	✓
๑๑	การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก	✓	✓	✓

ตารางที่ ๓๐ (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	อาจารย์นิเทศก์		ผู้บริหาร
		ฝ่ายคณะ	ฝ่ายโรงเรียน	
๑๔	นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุม เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	✓	✓	
๑๕	การดำเนินการสอนอย่างกระตือรือร้น	✓		✓
๑๖	เร้าความสนใจนักเรียนให้เข้าร่วมทำ กิจกรรมการเรียนการสอน			✓
๑๗	การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอน ที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน		✓	✓
๑๘	การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอน ที่เหมาะสมกับสภาพชั้นเรียน		✓	✓
๒๖	การใช้สื่อประกอบการอธิบาย		✓	✓

จากตารางที่ ๓๐ แสดงว่าตัวประกอบด้านการเตรียมการสอนตามการรับรู้ของอาจารย์
นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและผู้บริหาร มีลักษณะที่สำคัญที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม
มีความเห็นสอดคล้องกันคือ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ การประเมินผล
ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด และการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม
กับระดับการเรียนรู้ของเด็ก

ตารางที่ ๓๑ ตัวแปรของตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ข้อความ	อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายคณะ	อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียน	ผู้บริหาร นิสิต
๑	การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ สอดคล้องกับ เนื้อหาของหลักสูตร		✓	
๒	การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ สอดคล้องกับรายวิชา		✓	
๓	การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาประยุกต์ ใช้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน			✓
๔	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์			✓
๕	การจัดกิจกรรมเสริมทักษะได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์			✓
๘	การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้		✓	
๑๐	การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ภายในเวลาที่กำหนด		✓	
๑๑	เรียงลำดับความคิดอย่างมีขั้นตอน		✓	✓
๑๒	การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการ ที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก		✓	
๑๓	นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุม เหมาะสมกับเวลา		✓	✓
๑๔	นำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างกระชับรัดกุม เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน		✓	✓

ตารางที่ ๓๑ (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายคณะ	อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียน	ผู้บริหาร	นิสิต
๑๕	การดำเนินการสอนอย่างกระตือรือร้น				✓
๑๖	เร้าความสนใจนักเรียนให้เข้าร่วมทำ กิจกรรมการเรียนการสอน				✓
๑๗	การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอน ที่เหมาะสมกับเนื้อ เรื่องที่สอน		✓		✓
๑๘	การดำเนินการสอนโดยเลือกวิธีการสอน ที่เหมาะสมกับสภาพชั้นเรียน		✓		✓
๑๙	การเน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจและ ความสำคัญของบทเรียน		✓		✓
๒๐	การเสริมกำลังใจอย่างจริงจัง				✓
๒๑	การเสริมกำลังใจเหมาะสมกับสถานการณ์				✓
๒๒	ยกตัวอย่างสัมพันธ์กับชีวิตจริง		✓	✓	✓
๒๓	การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้		✓		✓
๒๔	การใช้ภาษาอย่างชัดเจน ถูกต้อง	✓	✓		✓
๒๕	ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	✓	✓		
๒๖	การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อ เรื่องที่สอน	✓	✓	✓	✓
๒๗	การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของ นักเรียนและเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน	✓	✓	✓	✓
๒๘	การเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผล แก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ ๓๑ (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายคณะ	อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียน	ผู้บริหาร นิสิต
๓๐	การสรุปทเรียนอย่างกระชับรัด	✓	✓	✓
๓๑	การสรุปทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด รวบยอดตามจุดประสงค์ได้เร็ว	✓	✓	✓
๔๗	การมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการ จัดกิจกรรม			✓
๔๘	มีความรู้ดีและแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน		✓	

จากตารางที่ ๓๑ แสดงว่าตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนตามการรับรู้ของอาจารย์
นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหารและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
มีลักษณะที่สำคัญที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันคือ การยกตัวอย่างได้เหมาะสม
กับเนื้อเรื่องที่สอน การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียนและเหมาะสมกับระดับ
ชั้นเรียนและการเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๒ ตัวแปรของตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของนิสิตตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ข้อความ	อาจารย์นิเทศก์	อาจารย์นิเทศก์	ผู้บริหาร	นิสิต
		ฝ่ายคณะ	ฝ่ายโรงเรียน		
๓๒	การมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	✓	✓	✓	
๓๓	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย		✓	✓	✓
๓๔	การประเมินตนเองอยู่เสมอ	✓	✓	✓	✓
๓๕	การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน	✓	✓	✓	✓
๓๖	ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม	✓	✓	✓	✓
๓๗	การควบคุมอารมณ์ให้มั่นคงไม่โกรธง่าย	✓	✓	✓	
๓๘	ไม่วิตกกังวลใจเกินปกติ	✓	✓	✓	
๓๙	มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสมีอารมณ์ขัน	✓	✓	✓	
๔๐	ความเชื่อมั่นในตัวเอง	✓	✓	✓	
๔๑	การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู /		✓	✓	✓
๔๒	การตรงต่อเวลา	✓	✓	✓	✓
๔๓	ความสนใจในการแสวงหาความรู้		✓	✓	✓
๔๔	ความเพียรพยายามและอดทน		✓	✓	✓
๔๕	ความขยันขันแข็งและความกระตือรือร้นใน การทำงาน	✓	✓	✓	✓
๔๖	การมีความกล้าในการแสดงความคิดและการ ทำในสิ่งที่มีเหตุผล	✓	✓	✓	
๔๗	การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	✓	✓		✓

จากตารางที่ ๓๒ แสดงว่าตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของนิสิตตามการรับรู้ของ
อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ มีลักษณะที่สำคัญที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันคือ การประเมินตนเอง
อยู่เสมอ มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม แต่งกายสะอาด
เรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู การตรงต่อเวลา และความขยันขันแข็งและความกระตือรือร้น
ในการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่ามีตัวประกอบที่สำคัญ ๓ ตัวประกอบ คือ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และบุคลิกภาพของนิสิต ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของโรมินท์ (Romine 1974) ที่พบว่าบุคลิกภาพของผู้สอน (Instructor's Personality) การเตรียมและจัดกระบวนการเรียนการสอน (Preparation and Organization) และวิธีสอนในห้องเรียน (Classroom Presentation) เป็นตัวประกอบที่สำคัญของประสิทธิภาพในการสอน จากผลการวิจัย ที่พบว่าตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกันว่าตัวประกอบ ด้านบุคลิกภาพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ การสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น เพราะบุคลิกภาพของนิสิต เป็นลักษณะสำคัญที่ ทำให้นักเรียนและบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนเกิดความประทับใจ หรือไม่ประทับใจได้ และจะส่งผลไปยังประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้วย ตัวประกอบด้านการเตรียม การสอนก็เป็นตัวประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ เพราะการเตรียมการสอนจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ควบคุมให้การสอนจริงเป็นไปตามลำดับ และสภาพการณ์ที่ ควรจะเป็น ส่วนตัวประกอบดำเนินการสอนนั้นก็เป็นตัวประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่มมีความเห็น สอดคล้องกัน ทั้งนี้เพราะส่วนหนึ่งของประสิทธิภาพการสอนนั้นขึ้นอยู่กับ การดำเนินการสอน ให้บรรลุถึงเป้าหมายของการสอน นิสิตจะต้องคำนึงว่าจะดำเนินการสอนอย่างไรจึงจะ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่พบในขณะที่ดำเนินการ สอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้วย

ผลการศึกษาจากข้อมูลตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ และผู้บริหาร พบว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตประสบการณ์วิชาชีพ คือการเตรียม การสอน การดำเนินการสอน และบุคลิกภาพของนิสิต ตัวประกอบด้านการเตรียมการสอนที่ พบจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไอแซคสันกับคณะ (Isacson and Others

1966) เกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของอาจารย์ ฮอดคสัน (Hodgson 1958) เกี่ยวกับพฤติกรรมของอาจารย์ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพการสอน ยอนน์ และแซชเซนรัทซ์ (Yonge and Sassenrath 1968) เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในห้องเรียน แม็กดาเนล และราวิทซ์ (McDaneil and Ravitz 1971) เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ ที่พบว่า การเตรียมการสอนเป็นตัวประกอบที่สำคัญของประสิทธิภาพในการสอน ทั้งนี้เพราะการเตรียมการสอนจะทำให้ผู้สอนทราบถึงจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม อุปกรณ์ การสอน ตลอดจนการประเมินผล ทำให้สามารถเตรียมการได้ล่วงหน้า เมื่อมีปัญหา ก็สามารถแก้ไขได้ก่อนเข้าสอนในชั้นเรียน

ตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนที่พบจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของลัดดาวัลย์ ขมมณฑา (๒๕๒๐) เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขามนุษยศาสตร์ จินตนา มาพวง (๒๕๒๐) เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ จริยา สิงคณิกา (๒๕๒๐) เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพประยุกต์ ที่พบว่าตัวประกอบด้านวิธีสอนเป็นตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา เพราะประสิทธิภาพการสอนของครูขึ้นอยู่กับ การดำเนินการสอนให้บรรลุถึงเป้าหมายของการสอน ส่วนตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของนิสิตที่พบจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ขมมณฑา (๒๕๒๐) เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขามนุษยศาสตร์ จินตนา มาพวง (๒๕๒๐) เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ ซาดา บัวแสง (๒๕๒๐) เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ ที่พบว่า บุคลิกภาพของอาจารย์เป็นตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการแสดงออกของผู้สอนไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่มื่ออิทธิพลในการที่จะทำให้นักเรียนตามอย่างเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนถึงการสอนด้วย ครูที่มีกิริยาท่าทางดี อารมณ์ดี และมีความเห็นใจนักเรียนดี ย่อมจะปกครองนักเรียนในชั้นได้ดีด้วย ในการที่จะให้การสอนเป็นผลดีไม่ได้อาศัยความเป็นระเบียบวินัยในชั้นอย่างเคร่งครัดเลย แต่อาศัยความเข้าใจของครูที่มีต่อ

นักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในตัวครู และในวิชาที่สอน

สำหรับผลการศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพนีมี ๒ ตัวประกอบ คือการเตรียมการและการดำเนินการสอน และบุคลิกลักษณะของนิสิต ตัวประกอบด้านบุคลิกลักษณะของนิสิต เป็นตัวประกอบที่พบเหมือนกับกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนี ตัวประกอบที่แตกต่างคือ การเตรียมการและการดำเนินการสอน ในกลุ่มของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน การเตรียมการสอน และการดำเนินการสอนปรากฏอยู่ในตัวประกอบเดียวกัน ผู้วิจัยคาดว่าคงเนื่องมาจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเป็นนักปฏิบัติการมากกว่านักทฤษฎีจึงมีความเห็นว่าการดำเนินการสอนที่ค้ำประกันจะต้องมีการเตรียมการสอนที่ดีด้วยตัวประกอบด้านการเตรียมการสอนจึงไม่ เป็นตัวประกอบสำคัญที่เด่นชัด นอกจากนี้ครูที่มีปฏิภาณดีและมีความชำนาญในการสอนมานาน อาจจะดำเนินการสอนได้ดีโดยมิต้องเตรียมการสอน, แต่ถ้าครูผู้นั้นได้เตรียมการสอนให้พร้อมด้วยแล้วก็จะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนดีขึ้นอีก เป็นทวีคูณ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์ ๒๕๒๓ : ๒๔)

จากตารางสรุปข้อค้นพบตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม จะเห็นได้ว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพนีที่ค้นพบจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ และผู้บริหารมีความคล้ายคลึงกันมาก คือตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ และผู้บริหารพบว่า ตัวประกอบด้านการเตรียมการสอน และบุคลิกลักษณะของนิสิต เป็นตัวประกอบที่สำคัญ แต่จากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ ตัวประกอบด้านการเตรียมการสอนมาเป็นอันดับแรก ตามด้วยตัวประกอบด้านบุคลิกลักษณะของนิสิต ส่วนการรับรู้ของผู้บริหารตัวประกอบด้านบุคลิกลักษณะของนิสิตมาเป็นอันดับแรก ตามด้วยตัวประกอบด้านการเตรียมการสอน และตัวประกอบสุดท้ายจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ และผู้บริหารคือตัวประกอบด้านการดำเนินการสอน ข้อค้นพบจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ และผู้บริหารมีความคล้ายคลึงกันดังกล่าวก็เนื่องจากว่าอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะและผู้บริหารมีความรู้ความชำนาญทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาก ดังจะเห็นได้จากตารางที่ ๔ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และผู้บริหารจำแนกตาม

วุฒิทางการศึกษาพบว่าอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะมีวุฒิปริญญาโทมากที่สุด และไม่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีเลย ส่วนผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรีและโทเท่ากัน ตัวประกอบที่ค้นพบนั้นได้สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในห้องเรียนของ ยอนน์ และแซซเซนรัท (Yonge and Sassenrath 1968 : 44 - 52) ที่พบว่า การเตรียมการสอน บุคลิกภาพของผู้สอน และวิธีการสอนเป็นตัวประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของโรมินท์ (Romine 1974 : 139 - 143) เกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพการสอน ที่พบว่าตัวประกอบบุคลิกภาพของผู้สอนได้แก่ กระตือรือร้น มีท่าทางสอนดี มีอารมณ์ขัน ตัวประกอบการเตรียม และจัดกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ เตรียมอุปกรณ์อย่างพอเพียง ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เตรียมความรู้ที่จะสอน และตัวประกอบวิธีสอนในห้องเรียน ได้แก่ อธิบายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ถามคำถามที่ชัดเจนไม่คลุมเคลือ สรุปเนื้อเรื่องแต่ละตอน เป็นตัวประกอบสำคัญที่มีต่อประสิทธิภาพการสอน

ส่วนตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ค้นพบจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากตารางสรุปข้อค้นพบจะเห็นได้ว่ามีความคล้ายคลึงกันมาก โดยที่ตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนมาเป็นอันดับแรก ตามด้วยตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของนิสิต ตามการรับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การประเมินผลการสอนตามมาเป็นอันดับสุดท้าย ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้ให้ความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนก่อน เนื่องจากว่าอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นนักปฏิบัติมากกว่านักทฤษฎี ตลอดเวลา ๑๒ สัปดาห์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องมีการติดต่อกันอยู่เสมอเพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพร่วมกัน จึงทำให้มีการรับรู้สภาพการณ์ที่คล้ายกัน โดยเฉพาะด้านการดำเนินการสอน ซึ่งผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลูซัญญา รัตนสัญญา (๒๕๒๔ : ๑๔๖) ที่พบว่าประสิทธิภาพของการสอนของครูขึ้นอยู่กับ การดำเนินการสอนให้บรรลุถึงเป้าหมายของการสอน และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา มาพวง (๒๕๒๐) และลัดดาวัลย์ ขมมณฑา (๒๕๒๐)

ที่พบว่าตัวประกอบวิธีสอน ได้แก่ การยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจนตรงกับเนื้อหา การอธิบายอย่างชัดเจนถูกต้อง การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย การแบ่งเวลาให้เนื้อหาแต่ละเรื่องได้อย่างเหมาะสม เป็นตัวประกอบที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ และสาขามนุษยศาสตร์ ตามลำดับ

ตามการรับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่าตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ตามด้วยตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของนิสิต และตัวประกอบด้านการประเมินผลการสอน โดยไม่พบตัวประกอบด้านการเตรียมการสอน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องจากนิสิตมีประสบการณ์ในการเตรียมการสอนในทางที่ไม่ดี คือการเตรียมการสอนทำให้เกิดความยุ่งยาก เมื่อเข้าไปสอนจริงทำให้เกิดความสับสนจึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการสอนเท่าที่ควร นอกจากนี้ในการประเมินผลการสอนทั้งอาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายคณะ และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน จะเน้นที่การดำเนินการสอนในห้องเรียน ถ้านิสิตดำเนินการสอนดีผลการสอนก็จะดีด้วย

ส่วนตัวแปรที่ถูกตัดออกจากการวิเคราะห์ครั้งสุดท้ายในแต่ละกลุ่มตัวอย่างนั้น ลักษณะข้อกระทงเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ที่ถูกตัดออกเพราะ เกณฑ์ทางสถิติ

จากตารางสรุปข้อค้นพบแต่ละตัวประกอบตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่มจะพบว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการเตรียมการสอนมีลักษณะที่สำคัญที่ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ การประเมินผลครอบคลุม เนื้อหาภายในเวลาที่กำหนด และการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือ และวิธีการที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา มาพวง (๒๕๒๐) และจรรยา สิงคณิกา (๒๕๒๐) ที่พบว่า การวัดและประเมินผลเป็นลักษณะที่สำคัญของประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาตัวประกอบด้านการดำเนินการสอนมีลักษณะที่สำคัญที่ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียน และเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน และการเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหาเหตุผลแก้ปัญหาอย่างมีระบบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรมินท์ (Romine 1974) ที่พบว่า ตัวประกอบวิธีสอนในห้องเรียน

ได้แก่ ชุดชุดถ้อยชุดคำ อธิบายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ยกตัวอย่างให้เห็นจริง ใช้อุปกรณ์การสอนช่วย สรุปเนื้อเรื่องแต่ละตอน เป็นลักษณะที่สำคัญของตัวประกอบด้านวิธีการสอนในห้องเรียน ส่วนตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของนิสิตตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะสำคัญที่ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ การประเมินตนเองอยู่เสมอ การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรม และคุณธรรม แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู การตรงต่อเวลา ความขยันขันแข็ง และความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญที่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรสร้างบุคลิกภาพที่สำคัญให้เกิดขึ้นกับตนเองก่อนที่จะทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้บังเกิดผลดีในการปฏิบัติงาน

เนื่องจากตัวประกอบที่ค้นพบสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ประมาณร้อยละ ๖๐ ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นยังมีตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ยังไม่พบจากการวิจัยนี้ จากการศึกษาค้นคว้าถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอน ผู้วิจัยพบว่าประสิทธิภาพในการสอนไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว ยังมีตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอนอื่น ๆ อีก ได้แก่

๑. ความพร้อมของผู้เรียน ความพร้อมหรือธรรมชาติของผู้เรียนในที่นี้หมายรวมถึงวุฒิภาวะของผู้เรียน ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ตัวประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวบังคับหรือชี้นำในการแสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

๒. สภาพแวดล้อม ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมเกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน

๓. ความพร้อมและความร่วมมือของผู้บริหารในการสนับสนุนการเรียนการสอน

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับอาจารย์นิเทศก์

ตัวประกอบทั้ง ๔ ประการ เป็นตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ตัวประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้สอนซึ่งพฤติกรรมการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพย่อมจะเป็นตัวนำในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

ข้อ เสนอแนะ

ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่มน่าจะใกล้เคียงกับประสิทธิภาพในการสอนที่แท้จริง ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพราะทั้ง ๔ กลุ่ม ตัวอย่างเป็นผู้มีประสบการณ์และใกล้ชิดกับการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อ เสนอแนะดังนี้

๑. ข้อ เสนอแนะสำหรับนิสิตที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑.๑ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีบุคลิกภาพที่ดี เพื่อให้ผู้ร่วมงาน มีทัศนคติที่ดี และมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะในด้าน

- ๑.๑.๑ การประเมินตนเองอยู่เสมอ
- ๑.๑.๒ การมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน
- ๑.๑.๓ ไม่ปฏิบัติตนขัดต่อศีลธรรมและคุณธรรม
- ๑.๑.๔ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
- ๑.๑.๕ การตรงต่อเวลา
- ๑.๑.๖ ความขยันขันแข็งและความกระตือรือร้นในการทำงาน
- ๑.๑.๗ การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน

๑.๒ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรมีการเตรียมการสอนและการดำเนินการสอนที่ดี เหมาะสมและสามารถปรับ เข้าได้กับสถานการณ์ โดยเฉพาะในด้าน

- ๑.๒.๑ การประเมินผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
- ๑.๒.๒ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดภายในเวลาที่กำหนด ^{ระดั้ม}
- ๑.๒.๓ การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับ การเรียนรู้ของนักเรียน
- ๑.๒.๔ การยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับเนื้อ เรื่องที่สอน
- ๑.๒.๕ การยกตัวอย่างสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนักเรียน และ เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน
- ๑.๒.๖ การเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกคิดหา เหตุผลแก้ปัญหาอย่างมี ระบบด้วยตนเอง

๒. ข้อเสนอแนะในการเตรียมนิสิตที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรนำตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวเกณฑ์ในการเตรียมนิสิตที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะในวิชาพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาเพิ่มเติมโดยการรวบรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านอื่น ๆ อื่นนอกจากการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน และบุคลิกภาพของนิสิต
๒. ควรทำการวิจัยหาประสิทธิภาพในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพในแต่ละสาขาวิชา แล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อ เป็นประโยชน์แก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
๓. ควรทำการวิจัยหาประสิทธิภาพในการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันผลิตครูอื่น ๆ แล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบหาตัวประกอบร่วมและตัวประกอบที่ต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย